

શ્રી

શ્રી નિતી ધર્મદર્શક ગરબાવળી.

કા સ્ત્રી વર્ગને માટે અતિ ઉપયોગી. નાટકના સરળ રાહો
જેમાં જીમ્મલ ગરબાઓ અને ગાયન. જ્ઞાનથી ભરપૂર છે તેવી.

રચી પ્રસિદ્ધ કર્તા.

જાગીરદાર, વાગભારથી છવાભારથી સ્વામી.

સ્થળ, મોળે ઓગાણુજ તાલુકે દસકોઈના.

આવૃત્તી પેહેલી,

અમદાવાદ,

ખીકાંટે—“ જયન્તિ ” પ્રાઈટીંગ પ્રેસમાં.

પટેલ. દેશાઈભાઈ હીરાચંદે છાપી.

સંવત ૧૯૫૯

સને ૧૯૦૩

કીંમત. ૦—૨—૦

गूजरात विद्यापीठ ग्रंथालय

[गजरात कपीराखिर विभाग]

अनक्रमांक ६५८

वर्षीक

पुस्तक नाम श्री जीति दीर्घ ६२१५
०१०११५०१

विवरण द - १४

શ્રી

સ્રી નિતી ધર્મદર્શક ગરખાવળી.

દક્ષા સ્ત્રી વર્ગને માટે અતિ ઉપયોગી. નાટકના સરળ રાહો
જેમાં ઊમદા ગરખાઓ અને ગાયન. જ્ઞાનથી ભરપૂર છે તેવી.

રચી પ્રસિદ્ધ કર્તા.

ભગીરદાર. વાગભારથી જીવાભારથી સ્વામી.

સ્થળ, મોજો ઓગાણુજ તાલુકે દસકોઈના.

આવૃત્તી પેટેલી,

અમદાવાદ,

ધીકાંટે—“ જયન્તિ ” પ્રોન્ટીંગ પ્રેસમાં.

પટેલ. દેશાભિષેક હીરાચંદે છાપી.

સંવત ૧૯૫૮

સને ૧૯૦૩

કીંમત. ૦—૨—૦

ગુજરાત વિધાપીઠ ગ્રંથાલય
અમદાવાદ
ગુજરાતી ડોપીરાઈટ-સંગ્રહ

૬૧૮

અર્પણપત્રિકા.

માહાદેવી અંબીકા માતાજી, શ્રીને અર્પણ.

સ્તુતી રૂપે.

ધન ધન હે અંબે માત રે.

લજ્યા રહેવી તુજ હાથ રે ધન ધન હે.

અ. અબળા—પ્રબળા—બાળા—વાળા. (૨)

તુરંગ—સુસંગ—થાવા—સ્થાપો. (૨)

વ. કુમતિ—કાપી—શાંતિ—સ્થાપી. (૨)

વિજય—થાવા—આશિષ—આપી. (૨)

સાથે. શુભ કરો માતુ મારી; અર્પણ આ બુક સારી. (૨)

ઠરે છે મા દાશ તારો; વાગભારથી વિચારો. (૨)

તારો—માજી—ભવ આ--સારો. (૨)

જય, જય, જય, જય. જય.....ધન ધન હે.

માજીસાહેબ હરનિશ દિન સદાય કર્તા; અને સદ્બુદ્ધિ
દાતા હોવાથી સદરહું અમુલ્ય ગુણભંડાર એવી શ્રેષ્ઠ બુક
માજીને અર્પણ કરી નિશદિન મને વાદ રહેવા માટે શેવામાં
મૂકું છું.

કર્તા શેવક.

વા. જી. સ્વામી.

પ્રસ્તાવના.

દીકરીઓ ગાયનરૂપે ગાતાં શીખી, સદ્બોધ મેળવે. એવા હેતુથી આ પુસ્તકમાં નાટકના રાષ્ટ્રો દાખલ કરી, ઉમદ શિક્ષણ લેનાર સ્ત્રી વર્ગ માટેજ આ પુસ્તક રચ્યું છે તે વાંચી સાર ગ્રહણ કર્તાને પુસ્તકની કીંમત માલૂમ પડશે.

ડાળ કરી પ્રસ્તાવનામાં વધારે હિત જણાવતું, એ કીક નથી.

કર્તા શેવક.

વા. જી. સ્વામી

સીનિતી ધર્મદર્શક ગરબાવળી.

પ્રમાણિકા છંદની દર્શી.

૧

પ્રભુજી તાતને નમો
વિચારી આ રૂડો સમો
મજલે ભાવ રાખીને
સુસંગ સ્વાદ ચાખીને
વિચારી ધર્મ આપણો
જે મર્મ છે અતિ ઘણો
તે બેની લક્ષ ધારજો
થકી આ જન્મ તારજો.....પ્રભુજી

૨ રાહ એજન.

સાહે પ્રભુને રાખવા,
રૂચીથી ગુણ ભાખવા.
હિતેચ્છુ શિખ જાણીને,
તમામ ઉર આણીને.
સજીશ શાણુ જો કદી.
મટી જશે દુઃખો રદી,
જીતીશ આ ભવે કરી
નેકી પણે મળે દરિ.....સાહે પ્રભુને,

રાહ સ્તુતી સારંગની દર્શી.

૩

સારા ગુણ શાણી બધો. (૨) (ટેક)

બાળાના બમો ઉર ધારી સમજ લઈ ઉત્તમ આરા (૨) સારા.
 શીખ રૂઢી અંતરમાં ધરજો, જાણી લેજો સહિ ધારા (૨) સારા.
 વધારશે યશ જે કોઈ સારો, સજ થાશે શાણી દારા (૨) સારા.
 ધારે નહિં ઉરમાંતો બેહેની, તે જન્મો કાઢે ઠાઠા (૨) સારા.
 રોજ વિનયની વિદ્યા બણશે, ને ઉર ધરશે શુભ ધારા (૨) સારા.
 બેહેની તે બાળા સુખજેશે, ને શુભ ગુણ નહિ રહે ન્યારા (૨) સારા.
 હે બેની ધન વિદ્યાને રૂપ, ગુણને નવ પોહેયે સારા (૨) સારા.
 નીતિથી રીતી જે જાગે, સ્વામી સુખ ધરશે દારા. (૨) સારા.

સીઓના સદગુણી સોળ શણગાર વિષે (ગરબો.)

૪ (રાહ સખી ચિરહી.)

સખી અબળાના શણગાર ચતુર કોઈ જાણે છે,
 સખી સમજતુ બાળા ખાસ તે ઉર આણે છે.
 સખી સાસરીએ જઈ એહ મહા સુખ માણે છે.
 સખી એ શાણી પતિચિત પ્રેમજ તાણે છે.....(ટેક)

સુધરેલી શણગારજે ધાતુના નવ રહાય.

જહુ કીમતના ચીરથી મનમાં નહિ હરખાય.

પણ તે સુધડ સુખણ ગુણને માને છે,

સોના રૂપાના ધાટ તે જુઠં જાણે છે,

તે સને અંગ શણગાર જોળે કેવારે;
શોભાવે માની મુખ કહુ હું એવારે.

પ્રથમ તણો શણગાર જે સ્વચ્છ ચહે શરીર.
ખીળે જે શણગાર તે મોખખાં પેહેરે ચીર.

શણગાર ત્રીજે જે અંગ મુગંધી ચોળે છે.
મોથા શણગારે બેશ કેશને ચોળે છે.
શણગાર પાંચમો બેન પવિત્રાર્ધ પાળે છે,
મુખવાસ કરી હંમેશ મલિનતા દાળે છે.....સખી.

છઠો જે શણગાર તે સને સકળની નાર.
ભુષણ એવાં પેહેરશે કે જેમાં નહિ બાર.

ધારે શણગારજ સાતમો હો શાણીરે
કો હરખે સુંણતાં સાદ એવી શુદ્ધ વાણીરે.
શણગાર ઉત્તમ છે આઠમો એ બેનીરે
હસતે ચેહેરે મુખ હોય એવી રીત જેનીરે.....સખી.

નવમો છે શણગાર જે લખ્યા નેણે હોય
ઉકળે મન કો દિન પણ તને ન લખ્યા તોય.

નમ્રતા દસમો જાણુજો હો શાણીરે.
અતિ રાગ સરસ અગીયારમો લ્યો જાણી રે
બહુ સંપ સને શણગાર બારમો તેતો રે.
વશ કરે કુદુંબનો પ્રેમ ભાવથી એતોરે.....સખી.

શણગાર તેરમો જાણુજો પતિવ્રત પાળે જેહ
અતુરતા ઉર ચઉદમો છે શણગારજ એહ.

પંદરમે બેની ભર્ત અને ચીતરવુંરે,
 સોળે બણી સદગુર રીત પતિ સુખ હરવુંરે
 કહ્યા સોળ રૂડા શણગાર ધરે ને અંગેરે.
 તે બેહેની રહેશે રોજ રાચી રંગેરે.....સખી,
 સદગુણના શણગાર આ સોળ કહ્યા હે શાણુ,
 વાગબારથી બાર્મની હિત શિક્ષા ઉર આણુ.
 સરશે બેની સૌ કાજ આ શણગારેરે
 નહિં ઉપજે ઉરમાં તાપ અતિશે ભારેરે.
 થઈ દયાવંત ઉર ધર્મ સતીના ધરશેરે
 તે કુળવંતી ગુણવંત બાળા તરશેરે.....સખી.

૫

(ગરબો) રાહ. પુનમચાંદનીના.

બેહેનો! આનંદે આજ મળીએ આપણે રે,
 ગાવા ગુણ રૂડેરા થાવાને શુભ કાજ
 બેહેની આજે હિત શિક્ષા લઈએ આપણેરે.....(૨૬)
 મળ્યો અબળા કેરો જન્મ અતિ સોહામણોરે;
 એવી સોહાવો શુભ સુજશ કેરી ફેર.....બેહેની.
 કુળવંતી બાળા સદા ઉરમાં આણી ભાવ.
 શ્રવણ કરી આશિષને માની લેશે હ્વાય.
 માટે સમજો શાણી બહેનો લેવા ઉરમાં રે
 નિચ કિચ સાહેલીનો કરશે નહિં કો સંગ.....બેહેની
 સાસુ સસરો જેઠ કે ધરનાં ભાંડુ સાથ
 વિનય થઈ બહુ વરતીએ તો રાજ હે નાથ.

માટે બેહેની જેથી લાજ વધે તે માનવીરે

ખીજી જીવે તેના જીવતારને ધિક્કાર.....બેહેની

ચાલ્ય ચુકે નહિં ચાવતાં જે ખવરાવી ખાય.

કામ પિતા પર મદિરે બમવાને નવ જાય.

જેવી શાણી બેહેની સાહેલીને જન્યુજે રે.

એના સદગુણે હયે. ઉરમાં આણી બાય.....બેહેની

જિયે સ્વર નવ બોલવું એવું જેવું કુળ.

ઘાટ ઘરેણાં ગુણનાં માની લેં બરપૂર.

જમવા અંગ આબુપણને માટે દમવા નાથનેરે

એવો એ બેહેની ના લાવે કો દિન દાવ.....બેહેની

માટે ચેતો આપજી હે બેની આ કાળ.

વાગબારથી બાધ કહે દુર્ગુણે સૌ ટાળ.

જેથી જગમાં વધશે બેહેની ઝાઝી આખર રે.

સરશે હિત શિક્ષાથી સૌ બાળાનું ઢાજ.....બેહેની

૬

(ગરબો) રાહુ ગાજે ગગન ગરરર.

ગુંથુ ગાવાના ગરરર (૨)

અખળા અવતારે મશ અરરર

છુટે સારાં કામે બેની સરરર (૨)

કરી ચાલે પ્રભુથી જો થરરર—રેક, ગુણુ ગાવાના.

નિતી રીતિ નિખતાં રાજી જેકો થાય.

સંસારી માયા વિષે દુઃખથી દૂર પળાય.

માટે નિતીને નિત્ય બેની પાળવી; ધર્મ પોતા પોતા તણાના જાળવી.

દુષ્ટ શુદ્ધિની રીત સહ ટાળી—રેક, ગુણુ ગાવાના.

સાહેલી ઉર સમજવું ગરબો ઝાઝ ગુણવંત,
 હિત અધિક જેમાં રહ્યું તે પાળો ધરી ખત.
 શાણી બાળાઓ શુદ્ધ રીત રાખશે; મૂખમગનો રૂડો તેતો બાખશે
 કેળવાએલી બેહેની ઉર દાખશે — રેક, ગુણ ગાવાના.
 સંખી આલો સર્વદા કરી બેહેની સત સંગ.
 વાગમારથી બાઝની શિખ સ્વીકારો અંગ.
 બેની નિશ્ચિત રહેવું શુભ સાથમાં; લાજ વધના વિચારો એતો હાથમાં
 ચિત પ્રોહી સદાય બેહેની નાથમાં — રેક, ગુણ ગાવાના.

૭

(ગરબો) રાહ. વટ સાવિત્રીના.

સૌ આવો બેહેનો સાથ ગરબો ગાઇએ રે,
 બહુ પ્રેમ થકી ગુણવંત શિખ ઉર લઇએરે,
 આવો સૌ બેહેની આજ આપણ રમીએરે;
 થઇ કેળવણીનાં જાણ અતિશે નમીએરે.
 નમ્રતા નિતિને વિવેકે વરીએ...
 હિત શિક્ષા ઉર હંમેશ ધરીએ...
 ગાળ મુખે કદી ના ઉઘરીએરે...
 બહુ સંખીને પ્રીએ...

શાણી બાળા સર્વદા, ઉત્તમ કરવા કાજ
 ચહાશે ઉરમાં પ્રેમથી. વધશે તેથી લાજ — અરે સૌ આવો,
 મન સમજ આલો બેહેન અબળા અંગેરે
 હમેશાં રહેવું મગ્ન સારા સંગેરે,
 ચોરી કે ચાડી કદી નવ કરીએ...

સંગતી દુર સદા પર હરીએ...

સત્ય વૃત સદા આચરીએરે...

બેહેની બહુ ગુણ હરીએ...

ગરબો ગાવા ગામમાં પર ફળીએ જે જાય.

ઓછુ કુળ એ નારીનું એમ પરીક્ષા થાય;-અરે સૌ, આવો.

માટે નવ બેહેની રીત એવી ચઢીએરે;

પર ફળીએ ગાવા કાજ દદી નવ બધએરે.

સુધરેલ શાણી એ રીતીઓ રાખે....

સ્વામી ગામીનીને આશિષ બાખે...

કુળવંત ખુશી શુભ શાખેરે...

ખીજ હેએ ન રાખે...

માટે સજ મન માનુની, બહુ રાખી ઉર ધીર,

શોભા સજવી સત્યની જયમ પીજીએ શુધનીર-અરે સૌ, આવો.

૮

(ગરબો) રાહ. રૂડી રહીઆળી રાત.

રૂડી અખળાની જાત (૨) આવોતે સૈયર રમીએ ચોકમાં,

કરી ધમોની વાત (૨) હરબો શુભ ધનિત લખીને લોકમાં;

ઢળે લોકિકમાં દુઃખ તાપ (૨) બધી વધે મા બાપ ફરી જાપ.

આ રીતે વર્તે જે બેહેની લોકમાં.....રૂડી.

સૈયર સમજી કોક જે, સમજે સઘળી વાત.

કુળવંતી બાળા હશે, તે પારખશે જાત.

માટે બેની મનમાં તું સમજી લે વાણી, વિચારી ચાલવા તું ધમો લે જાણી.

માટે ચર્મજી...છોડી મન તાણ (૨) વિચારો વિચારો આત્રો સદાએ. (૨)

અખળાના અવતારથી, બહુ રાખો મરીવાદ;

સુખ દુઃખ બાળ્યે ભોગવો નવ લ્યો કોઈ વાદ,

હોય ઘેર સુખ દુઃખ ભાવીન પાએ, તોય માની લેવું કર્મ યોગ ના ઉપાએ.

થઈ ગુંથવાન...ચુકવું ન બાન. (૨) તાન કરી દુભવું ન દેહે કદાએ. (૨)

શાણીનો એ ધર્મ છે, સમજી પાળે ટેક,

હોય કદી સુખ દુઃખ તોય, આણે નહિં ઊર છેક;

એવી શાણી બાળાઓ સુખ બહુ પામશે; વશ જેના જગતમાંય અતિશે જામશે. (૨)

જોશે નહિ એ કાંય...સમજીને મન માંછ. (૨) એની ખ્યાતી તો વધશે સદાએ;

કેળવણી પામી કદી મદ ધરવો ઊર માંય;

એ છે રીતી નીચની જેની નીચી છાંય,

માટે બેની જાણુ શાણુ થઈને સૌ ચાલજો (૨) લખી મળી સધળાંથી

વેહેવારે માહાવજો (૨)

શાણી એની લે આજ (૨) વણુ શેલી જુદિ ન રાખો લોકમાં;

નથી કુસંગે સાર. (૨) સારા સત સંગની રહેજો ટોકમાં૩૬

સ્વામી શેવા ધર્મ એ સદા બાળાનું કામ;

રંજાડે જે જગતમાં ફાકટ તેની જામ.

એવું જાણું છે કોક (૨) નીતિ રીતીના ધર્મો કોકમાં,

જન્મ એજે જે જાય. (૨) નિંદા બહુ પામે મૂરખ લોકમાં.....૩૭.

માટે બેની આપણે કેળવણીનાં જાણુ.

કેહેવાઈએ ક્યારે બહી જો મેળવીએ વાણુ;

શુદ્ધ લાજ પામે રે બેની મારી શુદ્ધ લાજ પામેરે.

જાણીને બેની જો સુધરશે મનમાં, સુખી થશે બહુ આ ભવે તનમાં;

બાર ન લાગે રે, વહાલી હો બેની વાર ન લાગેરે.

આવેલ અવતાર અખળા આ ભવમાં (૨) સ્વામી કહે તે તારો રે...૩૮.

૬

(ગરબો) રાહ. કહું પ્રિતમજી પુર...

ગાયાં બેની આ સર, રહુ અખળાનું નર; જેને અંગે રાખો હે બેની માલરી...ટેક
 રે બેની માલરી...રે બેની માલરી, (૨) રેક, ગાયાં,...

ગુંણ ગાયાં ગરબા થકી પણ જે નવ લે ઉર;

તેને મૂરખ જાણવી કુળહિંણી તે ફર,

એવા એવા ધર્મો ને ગુંણ નામના. [૨] જાણો જાણો એ આપણાજ કામના (૨)

હે વહાલી શાણ...જાણી લે જાણ. (૨) રેક, ગાયાં...

સુખી રહે સંસારમાં, જાણે જે નિજ ધર્મ;

વાગબારથી બ.ઈ કેહે, ઝોળખજો એ કર્મ;

કહે કરગરીને બેન સુખ પામવા (૨) માની લેજો હિતશિખ સુખ જામવા (૨)

થશે બેહેની જાણ...કેહેવાશે શાણ. (૨) રેક, ગાયાં.....

૧૦

રાહ. ધનાશ્રી. અદ્યમ. રાખવા વિષે શિખામણ.

અદ્યમ તણી એક રીત બેની જાણો અદ્યમ તણી એક રીત.

ધેર આવે કોઈ અજાણ્યું તેને (૨) માન આપો ધરી પ્રિત.....બેની.

પર મદિરે કંઈકામે જઈએ તો (૨) ઘરમાં ન જઈએ એ શુભ રીત...બેની.

આજ્ઞા માગી બેની ઘરમાંહે જઈએ. (૨) ઝોળખી સામાની પ્રીત...બેની.

બે જણ વાત કરે કોઈ છાની. (૨) તે જાણી લેવા ન ધારે ચિત...બેની.

વણુ બોલાવ્યાં વચમાં ન વદીએ; (૨) વાણી વદીએ મુખ શીત...બેની.

વાંસો ઉદર ઉધાડાં ન રાખીએ; (૨) પુરાં ન ગાઇએ ગીત.....બેની.

કુવા સરોવર કે નદી કાંઠે (૨) રાખીએ લજ્યા અધિક.....બેની.

સ્ત્રોતે હસ્તે ચાતો ન કરીએ, (૨) શાણી એ સમજીને ચિત.....બેની.

બગાસુ કે ઝોડકાર આવે તો. (૨) આડો છેડો રાખો એ છે રીત...બેની.
 સભા માંહે સંભાળીને બેશીએ (૨) આપણું અડે ન કાને ચીર...બેની.
 મત પૂછે કાઠ બેની જ્ઞેપિને (૨) જ્ઞે જાણે તો કહીએ ખચિત...બેની.
 જન મોટા જે દોષ કહેવાતા, (૨) માઝા રાખીએ બહુ રીત...બેની.
 કાઠના કરથી ચીડી કે ચોપડી: (૨) ઝુંદાવી ન ગણીએ ઝીલ...બેની.
 દીન ચાકર કે મોટા જનને (૨) બોલાવીએ માનથી એ રીત.....બેની.
 ઘર ભાંડુ કે જન સમુદયી (૨) રાખીએ નિશ દિન પ્રીત.....બેની.
 કાઠ સાથે નવ લડવી લગઈ (૨) હસવું ન ખડ ખડ ખીત ..બેની.
 કડવાં વચન સહીએ જ્ઞે કંડ કાઠ (૨) સમજી રહીએ અથ ઇત...બેની.
 ક્ષમા દયાને શાંતી એ મોટાં (૨) લઈએ ધરી તે ઉર હિત...બેની,
 કેળવણી લીધી કહેવાય ક્યારે (૨) વચન વદો શુભ નિત્ય.....બેની.
 પધારો બિરાજે દરમાયા એવા (૨) અદ્યના રાખ્દો અધિક...બેની.
 સ્વામી કહે એવી જેને અદ્ય છે. (૨) કૃપાવંતી જાણે એ ચિત...બેની.

૧૧

રાહ બુલ બુલની દશી.

પતિનું સુખ ચાહુનાર ને વિચારવા યોગ. શિખામણ.

અરે બેની. બુજો જેની, સરસ બુદ્ધિ હશે તેની,

સરસ માઝા, અને બેની, વળી વધશે, કિરતી જેની...અરે. [ટક]

સંયોગે શાણી સદા, જે પરબે પતિ મન;

નિજ સ્વામીની રીતને, અરપે તન મન ધન,

તો એ બેની, સુખે રહેશે, અને સારી. માંતે લેશે.

વળી જગમાં સુખી થાશે હીન બાળા, તે કહેવ શે.....અરે.

પિથ્થરના પૈસા થકી રાજી કેહે નહિં નાથ.

પણ પાળે જો આગન્યા પ્રિતે જોડી હાથ.

થકી સ્વામી, રહે રાજી, ગણે ખુદિ અતિ તાજી;

મળે સુખ ત્યાં, પતિ કેરું, અને મોટ ધની બેર,.....અરે.

સોહાવી શણગાર જે મનમાં બહુ મકલાય

અંગ રંગથી રાચ્યા, જે ધારે નિજ કાય;

મળે નહિં સુખ તે જનને; અતિ દુઃખ દે એવી મનને,

રૂળે નહિ તાપ તે મનના; બૂરા શણગારથી તનના.....અરે,

માટે શાણી સમજજો. પ્રેમ થકી ભરપૂર,

વાગભારથી બાધની દિત શિક્ષા લેધ ઉર;

નિતી ભેંની; અતિ જાણી, પતિ સુખ પ્રિતથી માણી,

બળી જગમાં સુખી થાશે, અને કુળવંત કેહેવાશે.....અરે.

૧૨

રાહ. માહ.

બેની ઉલટ આણી, નિતીઓ જાણી, મહા સુખ માણી. હોજો

આ જીવત જાણ;...(ટેક)

સુખની આશાએ દુઃખને જોવું, એતો છે દુઃખ અપાર; (૨)

અબજાના અવતારમાં બેની (૨) સમજવા બહુ સાર.....રે, બેની.

કેળવણીનાં જાણ થઇ બેની, કરીએ રૂડાં કામ (૨)

સોહાવીએ પતિ માત પિતાને, તો (૨) ઝાઝુ મેળવીએ માન...રે, બેની.

કુળ પોતાવું સાર કે બૂર એ, કારથી જાણશે સાર. (૨)

વાગભારથી બાધ કહે બેની (૨) સમજ્યા અવતાર.....રે, બેની.

દુરગુણો તથા સદગુણો વિચારવા વિષે.

૧૩

૨૧૬. ક્ષત્રી કલંક.

સગ્ને સદગુણો બેની આજ; તગ્ને જે દુરગુણો જાણોરે.
 જુઓ દશે જેની જેવી જેવી જાત; જણાશે તેતો ઉર આણોરે.
 બેની મધુર છે વાણી ગુણુ જેહ; જુઓ તે સુખ કેવું માણોરે,
 વાણી સરસથી પોષટ પળાય; ધ્રુવડ મારે છુટે પાહાણોરે ૧
 નમે નમ્ર ગુણી આંગા સમ જેહ; આંખડી જાતે નવ નમેરે.
 ગુણુ હશે જેમાં નેતર સમાન; થકીએ બેની ઝાઝી ગમેરે,
 બાર મળે નમે નેત્ર જેમ તેમ; નમે છે કુળવંત બારેરે,
 નમ્રતાનો ગુણુ હોય જેમાં બેન; થકી તે સાડ કુળ તારેરે ૨
 જુઓ હાથીણી છે મોટી જેની જાત; જાણે છે ધર્મ સાચો પોતેરે
 તોતે અંકુશથી રેહંછે વશ જાણુ; જુઓએ જાતે મોટી તોતેરે,
 જેને સત્યની છે ટેક ખરી છેક; કહેશે વાણી સાચે સાચીરે,
 જાણે આરશીનો ગુણુ બેની એહ; થકી એ બેની રહેશે રાચીરે. ૩
 દુલે દુન સમ દુનજુની જાત, દુલાન કરમાય કાળીરે,
 શાણી શેરડી ન દુલે રાખી ગુણુ; સાકર ગોળ ખાંડ વાળીરે,
 કેળ શેળ ભેળ થઈ આપે સ્વાદ; કદી ન અંગ દુલે એવું રે;
 જેને જ્ઞાનું છે કદી એક વાર; ઉત્તમ કુળ ખરું જેવુંરે. ૪
 બેની જાતવંત દુલે ન લગાર; દુલે છે નીચ કિચ જેવાંરે,
 દુલે માન મળે અતિ જે ગુમાર; કહું છું તેને જાણો કેવાંરે,
 જેમ ઈંદ્રવરણી શીમળાનાં ઝાડ; સોહાવે અંગ ઝાડુ કેવુંરે;

જેમાં સ્વાદ કે ન મળે રૂડી વાસ, એનું તે માન જાણો એવુરે. ૫
 વળી કુલે જુઓ ધંતુરાની જાત, કમ્મત ફળ આપે કેવારે
 જેને ખાધે જન તુરત હણાય. કુલાવે ભલે કુલ એવારે
 એમ પરખાને હલકી જે જાત. કમ્મત અતિ જાણુ કુલેરે.
 જેની હશે માથે જેવી જેવી જાત. જણાશે તેતો ભાવ જુલેરે. ૬
 જુઓ રીસામણી જાત જેનો છોડ રીસાળુ ખેની જાત કંવીરે,
 જેમાં ગુણ નથી જિત્તમ લગાર રીસાય તોએ રીત એવીરે,
 રૂડો કપાસનો છોડ નથી ખોડ દાંડે છે સાર જગત એતોરે
 તોએ મોટાઇ કે નથી જેને માન હંમેશ સાર દિત દેતોરે. ૭
 જુઓ ગુખડ છે અતિ ગુણવાન સુવાસ આપે જાઝી બાજેરે.
 જુધ જાવ પણ મધુરી દે વાસ. કોવચ જાતી ખાલ ટાજેરે,
 જુઓ ગુણ એક ચાળણી જે જાત. તખ્તવી અન્ન છોડાં ખાજેરે.
 સદગુણી સુખદુ જે ભલી ભાત કંકરા સકિ દુર ટાજેરે. ૮
 કુલ કમળનું સરોવર માંલ. ખીલે છે અતિ ભાવ વાળુરે.
 જો જાત પણ સરોવર માંલ રહે છે જેનું કામ કાળુરે.
 ભાસે સાકરને મીઠું જેતાં એક, સવાદે ગુણ જૂદા જૂદા,રે,
 પીળુ પીતળ સોનાથી કરે સંગ તથાપિ નાવે ભાવ કદારે ૯
 છાશ અને દૂધ જેતાં શ્વેત છેક જણાશે છેટે છેટે એતોરે.
 પણ પરખાશે વાપરેથી સાર. હશે જે ગુણ સત્ય તેતોરે.
 જુઓ મોતી થાય દરિયાની માંલ જુવાર પણ જો પાકેરે.
 ખને છેટે મૂકે જાણુ કામ એક, કિંમતે જાર અતિ થાકેરે. ૧૦
 વળી વધે ગુણ રૂપથી વિશેષ નરેશ કે કો દીન જુઓ રે.
 રહે ગુણથી અચળ જેનું નામ. ભલે કો જન દેહે મુઓરે;

જુઓ કોયલના બેઠા નાખી જત. રૂપે છે રાંક ગુણે કૃષીરે.
 જેના સ્વરનો જાણેલ નાહવાય ગણાય ગુણવંત એવીરે. ૧૧
 માટે જે હી આ હી નાજવત સાર, ઉત્તમ વાત ઉરે ધારો રે,
 હિત શિક્ષા જાણી જન નાજાર, નિકર જેની નક્કી હાથ રે;
 જુઓ કૃષીરે જનના મારે સુખ, જવાસા જતી દુઃખ પામેરે,
 એવી બ્રાત વાગબારથી વાત, વિચારી જોજો કામ કામેરે, ૧૨

૧૩

રાહ. વાણજરો.

જેની આવેલ આ જાના સારો, બહી નિતિથી પાર ઉતારો...(ટક)
 જીવતરનું કારણ જે છે, રહી જગમાં જે સુખ સે છે,
 તે ભાવ ધરી ઉર ધારો; બહી નિતિથી...
 અવળી રીતે નવ ચાલો, સવળે રહી સુખમાં માહાલો;
 આ સદ્ગુણ કરો જન્મારો. બહી નિતિથી...
 સુદિર જેની ભવ જનનો, નવ મધ કરવો આ તનનો,
 શુભ દેહ મળ્યો જે સારો બહી નિતિથી...
 સુખ દુઃખ નવ ધરવુ મનમાં, સાચી સમજ બધ તનમાં;
 વહે વાગબારથી ધારો, બહી નિતિથી...

૧૪

રાહ. ખીણ.

સાચી બાળા એતો ધર્મ વિચારે; કુળ હિંસુ બાળા એ કાંઈએ નધારે...સાચી.
 અમળાતા ધર્મો તે અબળાઓ જાણે, (૨) પ્રબળાબાળાએ અતિશે પ્રમાણે;

માટે હે બેની આ ધર્મો વિચારી. (૨) કુળવણી જાણ થઈ ઉર આણી ... શાણી.
 સુધિર શિક્ષા છે આ હિત કાળે (૨) આમી સોહાવે કો બાળા તે છાળે ... શાણી.

૧૬

રાહ. પ્રમાણીકાની દેશી.

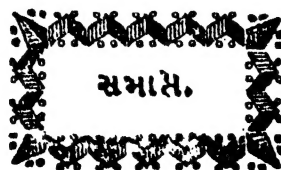
વિચારો બેની વાતને,
 છે શિખ સર્વ સાચને.
 આ મર્મ શાણ જાણશે,
 પ્રીતીથી ઉર આણશે.
 કનક કદી કટાય નહિં;
 કુટિલ શુદ્ધ થાય નહિં;
 સજ્જન ગુણ જાય નહિં;
 અશીલુ મીઠ થાય નહિં;
 નિધી કદી ચળાય નહિં;
 પાહાણ પાણી થાય નહિં;
 કુસીન સુધરાય નહિ,
 કુસીન કુળ જાય નહિં.
 માટે આ શિખ જાણવા;
 સુધારો ઉર આણવા,
 કે કુળવંત ધારશે,
 અધાર નહિં વિચારશે.....વિચારો બેની.

છેવટે પ્રભુ પાસે માગણીની પ્રાર્થના.

રાહ રતુતી.

પ્યારા પ્રભુ વિનવું ૨.....(ટેક)

સુખ સપતિ દાતાર તમે છો, જગત ભકતના છો તારા, (૨) -પ્યારા.
 અળગાઓના ધર્મ અમારા, જે જે વર્ણવીયા સારા, (૨) પ્યારા.
 તે તે ધર્મો સ્થાવર થાયા. સહ ખુદ્ધિ બળ દ્યો દાંતા. (૨) પ્યારા.
 અંતરયામી અળગાઓને. ધણીક તારી છે. વડાલા (૨) પ્યારા.
 દ્રોપદી, મિરાં, તોળા, અદલ્યા, અપાવની ગુણિકા દારા (૨) પ્યારા.
 ક્રત્યાદિક અળગાઓ જેના, કરી કૃપાને ભવ તાયાં. (૨) પ્યારા.
 તો અમ નતી અળગાઓના, શા અપરાધો છે પ્યારા (૨) પ્યારા.
 બાળ તમારાં અમને પ્રારો, પ્રાણ પતિ નવ રોહો ન્યારા (૨) પ્યારા.
 બેડ કર જેડી અરજ ભાખીએ, સદાય કરો અમને પ્યારા (૨) પ્યારા.
 શરણુ તમારે રાખો સ્વામી ભવ તારો કિતમ તારા (૨) પ્યારા.
 સહ ખુદ્ધિ ગુણુ બળુ થઇને સમજવા સારા ધારા (૨) પ્યારા.
 વાગબાદથી વહે શિખ તે વસાવજો રદીએ મારા (૨) પ્યારા.

બહેર ખખર.

આહક મંડળ સર્વે વિનંતિ ને—નીચે જણાવેલાં તબ
પુસ્તકો આસ તરફથી બની બહાર પાડેલાં છે. માટે જોઈ
તો નીચેના શિરનામે મંગાવી લેવા તજવીજ કરશે.

ખખર બહુ મંડળ માટે બેધિક ગાયન સંગ્રહ... ૦-૨-૦

પવિત્ર શ્રી ખખર સ્તવનાવળી... ૦-૨-૦

સિવ સ્તવનાવળી... ૦-૨-૦

બહુ હિત સાગર... ૦-૨-૦

સતી રૂપાવતી નાટકનાં ગાયનો... ૦-૨-૦

સતી પ્રભાવતી નાટકનાં ગાયનો... ૦-૨-૦

અંદ્ર અપ્રાવતી નાટકનાં ગાયનો... ૦-૨-૦

જૂઠી વિલાપ સંવત ૧૯૫૬ ની સાલનો... ૦-૦-૬

કૃષ્ણ બાળ ચરિત્ર... ૦-૨-૦

કૃષ્ણ બાળ લીલા... ૦-૨-૦

વૈરાગ્ય મણી (રચાય છે)... ૧-૪-૦

સતી સીતા અને રામ વિયોગના નાટકનાં ગાયનો ૦-૨-૦

વિદ્યાર્થીઓનાં પ્રથમથી સાતઘેરુ સુધીનાં નાટક... ૦-૪-૦

શ્રી ચરિત્ર સંવાદ... ૦-૪-૦

શ્રી નિતિ ધર્મ દર્શક ગરબાવળી... ૦-૨-૦

અંત ક્રમ.

બગીરદાર. વામભારથી જવાભારથી, સ્વામી.

નિવાશી, મોજે આગણુજ, તાલુકે હસકોધના.

